

Rīgas Dzemdību nama galvenie speciālisti un LR Veselības ministre iepazīstina ar projekta "Izglābsim 100 bērnus" ietvaros veiktā pētījuma rezultātiem

2012. gada 27.jūnijā, projekta „Izglābsim 100 bērnus” ietvaros Rīgas Dzemdību namā tika prezentēts pētījums, kas skaidro augstos perinatālās mirstības cēloņus Latvijā. Šāds pētījums Latvijā veikts pirmo reizi. Tajā analizēti visi perinatālajā periodā (no 22.grūtniecības nedēļai līdz 6. pēcdzemdību dienai) notikušie bērnu nāves gadījumi 2010.gadā, balstoties uz medicīnisko dokumentāciju. 2010.gadā tie bija 8,2 gadījumi uz 1000 jaundzimušajiem, kamēr Igaunijā - 5,8‰, bet Lietuvā - 6,5‰. Latvijā šis rādītājs 2011.gadā ir paaugstinājies līdz 9,3‰ (9,3 gadījumiem).

Viena no pētījuma autorēm, Ilze Kreicberga, Rīgas Dzemdību nama galvenā neonatoloģe, uzsver: „Būtiski ir saprast, ka šie rādītāji nav negrozāmi, un to mainīšanai nav nepieciešams milzīgs ieguldījums – jau esošajā sistēmā iespējams sakārtot daudzas lietas, kas mazinātu bērna bojāejas iespējas perinatālajā periodā. Piemēram, uzmanība pievēršama medicīniskās lietvedības sakārtošanai; tāpat – jāpārskata informācijas aprīte starp dažādām institūcijām, kas apkalpo jeb mijiedarbojas ar grūtnieci – piemēram, vai jau iegūtā informācija „seko” grūtniecei. Svarīgi ir izglītēt un informēt topošās māmiņas, lai tās pilnvērtīgi varētu sekot bērniņa labsajūtai. Pētījuma ietvaros izstrādājām arī ieteikumus dzemdību palīdzības iestāžu darbības uzlabošanai, tāpat diagnostikas pilnveidei. Nedrīkst aizmirst arī par ārstu un personāla kvalifikācijas nemitīgu paaugstināšanu. Mirstības rādītājus veido dažādu apstākļu kopums, ko var mainīt, ja tiek saņemts valstisks atbalsts, un pastāv izpratne, ka vienā gadā zaudēt 100 bērnus Latvijai ir ļoti daudz.”

Pētījumā secināts, ka nepilnības esošajā medicīniskajā dokumentācijā traucē veikt izsmeļošu perinatālās mirstības analīzi. Nereti mātes pase neatīnno visus izmeklējumus, bet informācija „neseko” grūtniecei starp vairākām institūcijām vai ārstiem. Tāpat - pastāv atšķirības starp Rīgu un citiem Latvijas novadiem – piemēram, izredzes nomirt bērnam no Saldus rajona ir 4,16 reizes augstākas nekā bērniem no pārējās Latvijas, savukārt Rīgā dzimušam bērnam iespēja nomirt ir 0,7 reizes mazāka nekā citiem bērniem Latvijā. Pētījumā secināts, ka sliktāka pakalpojumu pieejamība būtiski palielina perinatālās mirstības risku.

Pētījuma dati atklāj, ka 32% gadījumu no pētījumā analizētajiem, sievietes ne reizi nebija veikušas ultrasonogrāfiju, bet vienu reizi tas tika darīts 17% gadījumu. Šie rādītāji, kā arī dati par mātes paradumiem, dzīves apstākļiem, izglītības saistību ar perinatālās mirstības rādītājiem norāda, ka nepieciešams papildu atbalsts arī no labklājības sistēmas – sociālais darbs ar grūtniecēm, speciālistu pieejamības nodrošināšana, kā arī informēšana un izglītošana par grūtniecības gaitu, iespējamajiem sarežģījumiem utml..

Pētījumu atbalstīja Roche Akadēmijas Zinātniskā padome, tas ir veselības aprūpes kompānijas „Roche Latvija” sociālās atbildības projekts. Dr. Rauls Vēliņš, „Roche Latvija” direktors, atzīmē: „Mēs izvēlējamies piedalīties šajā iniciatīvā un atbalstīt konkrēto pētījumu, jo uzskatām, ka tā rezultāti sniedz būtisku ieguldījumu esošās situācijas uzlabošanā. Latvijā ir ļoti aktuāls demogrāfijas jautājums, tomēr katru gadu mēs zaudējam vairāk kā 100 zīdaiņus. Lielāko daļu no viņiem var izglābt, ja sakārto esošo perinatālās aprūpes sistēmu un uzlabo informācijas apmaiņu starp veselības un labklājības nozares speciālistiem. Latvija nevar atļauties vienkārši nepievērst uzmanību perinatālās mirstības rādītājiem, kas 2011.gadā atkal ir paaugstinājušies. Mēs gribam, lai Latvijā dzimtu un izdzīvotu vairāk bērnu!”

2012. gada 27.jūnijā, projekta „Izglābsim 100 bērnus” ietvaros Rīgas Dzemdību namā tika prezentēts pētījums, kas skaidro augstos perinatālās mirstības cēloņus Latvijā. Šāds pētījums Latvijā veikts pirmo reizi. Tajā analizēti visi perinatālajā periodā (no 22.grūtniecības nedēļai līdz 6. pēcdzemdību dienai) notikušie bērnu nāves gadījumi 2010.gadā, balstoties uz medicīnisko dokumentāciju. 2010.gadā tie bija 8,2 gadījumi uz 1000 jaundzimušajiem, kamēr Igaunijā - 5,8‰, bet Lietuvā – 6,5‰. Latvijā šis rādītājs 2011.gadā ir paaugstinājies līdz 9,3‰ (9,3 gadījumiem).

Viena no pētījuma autorēm, Ilze Kreicberga, Rīgas Dzemdību nama galvenā neonatoloģe, uzsver: „Būtiski ir saprast, ka šie rādītāji nav negrozāmi, un to mainīšanai nav nepieciešams milzīgs ieguldījums – jau esošajā sistēmā iespējams sakārtot daudzas lietas, kas mazinātu bērna bojāejas iespējas perinatālajā periodā. Piemēram, uzmanība pievēršama medicīniskās lietvedības sakārtošanai; tāpat – jāpārskata informācijas aprīte starp dažādām institūcijām, kas apkalpo jeb mijiedarbojas ar grūtnieci – piemēram, vai jau iegūtā informācija „seko” grūtniecei. Svarīgi ir izglītot un informēt topošās māmiņas, lai tās pilnvērtīgi varētu sekot bērniņa labsajūtai. Pētījuma ietvaros izstrādājām arī ieteikumus dzemdību palīdzības iestāžu darbības uzlabošanai, tāpat diagnostikas pilnveidei. Nedrīkst aizmirst arī par ārstu un personāla kvalifikācijas nemitīgu paaugstināšanu. Mirstības rādītājus veido dažādu apstākļu kopums, ko var mainīt, ja tiek saņemts valstisks atbalsts, un pastāv izpratne, ka vienā gadā zaudēt 100 bērnus Latvijai ir ļoti daudz.”

Pētījumā secināts, ka nepilnības esošajā medicīniskajā dokumentācijā traucē veikt izsmeļošu perinatālās mirstības analīzi. Nereti mātes pase neatbaido visus izmeklējumus, bet informācija „neseko” grūtniecei starp vairākām institūcijām vai ārstiem. Tāpat - pastāv atšķirības starp Rīgu un citiem Latvijas novadiem - piemēram, izredzes nomirt bērnam no Saldus rajona ir 4,16 reizes augstākas nekā bērniem no pārējās Latvijas, savukārt Rīgā dzimušam bērnam iespēja nomirt ir 0,7 reizes mazāka nekā citiem bērniem Latvijā. Pētījumā secināts, ka sliktāka pakalpojumu pieejamība būtiski palielina perinatālās mirstības risku.

Pētījuma dati atklāj, ka 32% gadījumu no pētījumā analizētajiem, sievietes ne reizi nebija veikušas ultrasonogrāfiju, bet vienu reizi tas tika darīts 17% gadījumu. Šie rādītāji, kā arī dati par mātes paradumiem, dzīves apstākļiem, izglītības saistību ar perinatālās mirstības rādītājiem norāda, ka nepieciešams papildu atbalsts arī no labklājības sistēmas - sociālais darbs ar grūtniecēm, speciālistu pieejamības nodrošināšana, kā arī informēšana un izglītošana par grūtniecības gaitu, iespējamajiem sarežģījumiem utml..

Pētījumu atbalstīja Roche Akadēmijas Zinātniskā padome, tas ir veselības aprūpes kompānijas „Roche Latvija” sociālās atbildības projekts. Dr. Rauls Vēliņš, „Roche Latvija” direktors, atzīmē: „Mēs izvēlējamies piedalīties šajā iniciatīvā un atbalstīt konkrēto pētījumu, jo uzskatām, ka tā rezultāti sniedz būtisku ieguldījumu esošās situācijas uzlabošanā. Latvijā ir ļoti aktuāls demogrāfijas jautājums, tomēr katru gadu mēs zaudējam vairāk kā 100 zīdaiņus. Lielāko daļu no viņiem var izglābt, ja sakārto esošo perinatālās aprūpes sistēmu un uzlabo informācijas apmaiņu starp veselības un labklājības nozares speciālistiem. Latvija nevar atļauties vienkārši nepievērst uzmanību perinatālās mirstības rādītājiem, kas 2011.gadā atkal ir paaugstinājušies. Mēs gribam, lai Latvijā dzimtu un izdzīvotu vairāk bērnus!”